નં. ગુજકોસ્ટ/લો.વિ.કે./૨૦૦૬૨૭/૦૯–૧૦/૨૦૮૧
ગુજરાત કાઉન્સીલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી,
(ગુજકોસ્ટ)
બ્લોક – બી, ૭મો માળ, બહુમાળી ભવન,
સેકટર–૧૧, ગાંધીનગર – ૩૮૨૦૧૧.

તા. ૦૭/૦૮/૨૦૦૯

<u>વંચાણમાં લીધા</u>:–

(૧) શિક્ષણ વિભાગનો તા.૨૨/૧૧/૯૬નો ઠરાવ ક્રમાંકઃએસટીસી/૧૯૯૨/૭૦/૭૩૨–(૯૬).સા.ટે.સેલ

(૨) ગુજકોસ્ટનો ઠરાવ ક્રમાંકઃગુજકોસ્ટ/લો.વિ.કે./૨૦૦૬૨૭/૦૪–૦૫ તા.૬/૧૨/૨૦૦૪.

(૩) ગુજકોસ્ટનો તા. ૦૪–૧૦–૦૮નો પત્ર ક્રમાંકઃગુજકોસ્ટ/સોવિકે/૨૦૦૬૨૭/૯૧૪ તથા

તા. ૨૦–૦૧–૦૯, તા. ૧૯–૦૨–૦૯ તથા તા. ૧૯–૩–૦૯ના પત્રો.

(૪) વિજ્ઞાન અને પ્રૌદ્યોગિકી વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર નો પત્ર

ક્રમાંક : જીસીટી/૧૦૨૦૦૭/૨૧૪૩૦૯/બીટી તા. ૩૧/૦૭/૨૦૦૯

વિષય :– ગુજરાત રાજયમાં પ્રાદેશિક કક્ષાએ/જીલ્લા કક્ષાએ લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રોની સ્થાપના તથા તેના વિકાસ કરવા માટે આર્થિક સહાય મંજૂર કરવા અંગેના ધોરણો નકકી કરવા બાબત.

પરિપત્ર :–

લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રોની સ્થાપના અને વિકાસ અંગેની યોજનામાં આર્થિક સહાય મંજૂર કરવા અંગેના ધોરણો સુધારવા વિજ્ઞાન અને પ્રૌદ્યોગિકી વિભાગના તા. ૩૧/૭/૦૯ના પત્ર ક્રમાંકઃ જીસીટી/૧૦૨૦૦૭/૨૧૪૩૦૯/બીટીથી નીચે જણાવ્યા મુજબ મંજૂરી આપવામાં આવેલ છે. જેથી હવે વર્ષ ૨૦૦૯–૧૦થી આ સુધારેલ ધોરણો મુજબ આ યોજનાનો અમલ કરવાનો રહેશે.

(અ) આમુખ :–

સામાજીક અને આર્થિક પરિવર્તનના એક સાધન તરીકે વિજ્ઞાન અને પ્રોદ્યોગિકીની ભૂમિકા અગ્રેસર રહી છે અને તેથી વૈજ્ઞાનિક અને પ્રોદ્યોગિક ક્ષમતાનો વિકાસ અને તેનું પ્રયોજન આયોજનની પ્રક્રિયામાં મહત્વના અને અંગભૂત ભાગ બન્યા છે.

રાજયનો સર્વાંગી તેમજ ઝડપી વિકાસ થાય તેમજ સામાજીક અને આર્થિક પરિવર્તન થઈ શકે તે માટેનાં આધુનિક સાધન તરીકે વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ મહદઅંશે અનિવાર્ય છે. આધુનિક ટેકનોલોજી દ્વારા વિવિધ ક્ષેત્રો જેવા કે, કૃષિ અને તેનાં આધારીત ઉદ્યોગ, ઈજનેરી ઉદ્યોગો, વાહન અને સંદેશા વ્યવહાર, સિંચાઈ–બાંધકામ, પર્યાવરણ અને ગ્રામવિકાસ, જાહેર આરોગ્ય, તબીબી વિજ્ઞાન અને શિક્ષણ વિગેરેનો વિકાસ સપ્રમાણ સર્વાંગી અને ઝડપી થઈ શકે તે માટે રાજયે પંચવર્ષીય યોજનાઓ દ્વારા અનેકવિધ પ્રયાસો હાથ ધરેલ છે.

ગુજરાત રાજયના નાગરિકોના સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ માટેનાં અનેક પરિબળો પૈકી નાગરિકોનું વૈજ્ઞાનિક વલણ વિકસાવવા અને એમનાં રોજ બરોજના જીવનના નિર્ણયોમાં વૈજ્ઞાનિક અભિગમનો વિકાસ કેળવાય અને વૈજ્ઞાનિક અભિગમથી સમાજમાં પ્રવર્તતી અંધશ્રધ્ધા/વહેમ વગેરે નાબૂદ થાય તથા સામાજિક તથા આર્થિક વિકાસ થાય તે માટે લોક જાગૃત્તિ કેળવવી ખૂબ જ જરૂરી અને અનિવાર્ય છે.

લોક જાગૃતિ કેળવવાનાં અનેક પર્યાયો પૈકી સાતત્યપૂર્ણ પ્રયાસો જળવાઈ રહે અને ઉત્તરોત્તર વધારો થાય તે માટે રાજયના જુદા જુદા વિસ્તારોમાં આયોજીત રીતે પ્રચારોની ખાસ આવશ્યકતા માલૂમ પડેલી છે. આ કામગીરીને પરિપૂર્ણ કરવાનાં ઉદ્દેશથી સમગ્ર રાજયને આવરી લે તે રીતે લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રોનું માળખું ઉભુ કરી તથા તેને નિભાવવાની આવશ્યકતા રાજય સરકારને જણાયેલ છે. આ જરૂરિયાતોને અનુસંધાને રાજયમાં લોકભાગીદારીથી જુદા જુદા સ્તરનાં લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રો સ્થાપવાનું વિચારેલ છે.

(બ) હેતુ :

લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રોના હેતુઓ નીચે મુજબ છે.

(૧) લોકોને વિજ્ઞાન થી અભિમુખ કરવા.

(૨) બાળકો તથા નાગરિકોમાં વૈજ્ઞાનિક વલણ વિકસાવવું.

(૩) બાળકો–વિદ્યાર્થીઓને તેમનાં અભ્યાસમાં વિવિધ તબકકે વિજ્ઞાન પ્રવૃત્તિઓ પૂરી પાડવી.

(૪) બાળકો તથા નાગરિકોમાં વિજ્ઞાન અને વિદ્યાર્થીઓને વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં ઉપયોગી થવું.

(૫) વિજ્ઞાન વિષયક પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન અને સંચાલન કરવું.

(૬) જીવનનાં વિવિધ તબકકે, વિજ્ઞાનની ઉપયોગીતા અને તેનું મહત્વ સમજાવવું.

(૭) સામાજીક વિકાસમાં વિજ્ઞાનનો ફાળો મહત્વનો છે, તેની સમજ આપવી.

(૮) સમાજના વિવિધ સ્તરે વૈજ્ઞાનિક પ્રવૃત્તિઓને શોધવી અને પ્રોત્સાહન પૂરૂ પાડવું.

(૯) સંગ્રહ સ્થાન(મ્યુઝિયમ)ના માધ્યમ દ્વારા જનસંપર્ક વધારવા તથા જન સમાજમાં વૈજ્ઞાનિક અભિગમ વિકસાવવો.

(૧૦) શહેરી તથા ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં પ્રવર્તતી સમાજને નુકશાનકારક અને અવૈજ્ઞાનિક પ્રવૃત્તિઓ તેમજ સમાજમાં પ્રવર્તતી અંધશ્રધ્ધા, વહેમ કે કુરિવાજો જેવી બદીઓ પ્રત્યે લોક જાગૃત્તિ કેળવવી તથા તેની નાબુદી અંગેના પ્રયત્નો કરવા.

(૧૧) વૈજ્ઞાનિક અભિગમ દ્વારા સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ કરવો.

(ક) ધોરણો :

પુકત વિચારણાના અંતે, ગુજકોસ્ટ દ્વારા રચાયેલ નિષ્ણાત સમિતિની ભલામણો ધ્યાનમાં લઈને રાજયમાં પ્રાદેશિક કક્ષા અને જીલ્લા કક્ષાના લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રોની સ્થાપના, વિકાસ તથા સંવર્ધન અંગેના ઉપરોકત વંચાણમાં લીધેલા ક્રમાંકઃ(૨) માં જણાવેલ તા.૦૬/૧૨/૨૦૦૪ ના ઠરાવથી નિયત કરવામાં આવેલ ધોરણોને બદલે નીચે પ્રમાણેનાં આર્થિક સહાયના ધોરણો મંજૂર કરવાનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે.

(૧) લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રના કાર્યો અને ફરજો પરિશિષ્ટ–૧ માં જણાવ્યા મુજબ રહેશે.

(૨) પ્રાદેશિક/જિલ્લા લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર જિલ્લા મથકે જ ખોલવાનું રહેશે.

(૩) જિલ્લા લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર માટે અરજી કરનાર સંસ્થાએ અરજી કરવાની તારીખના ત્રણ વર્ષ પહેલાં રજીસ્ટ્રેશન કરેલ હોવું જોઈએ.

(૪) અરજી કરનાર સંસ્થા અરજીની તારીખ પહેલાં છેલ્લા બે વર્ષ દરમિયાન જે તે જિલ્લામાં સતત કાર્યશીલ હોવી જોઈએ.

(૫) વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમો કરનાર સંસ્થાઓને લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખોલવા માટે પ્રાથમિકતા આપવામાં આવશે.

(૬) જે તે જિલ્લામાં રજીસ્ટર્ડ થયેલ સંસ્થાને તે જિલ્લામાં લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખોલવા માટે પ્રાથમિકતા આપવામાં આવશે.

(૭) લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર તેના કાર્યો સારી રીતે કરી શકે તે માટે સલાહ અને માર્ગદર્શન આપવા માટે પરિશિષ્ટ–૨ માં જણાવ્યા મુજબની સલાહકાર સમિતિ ની રચના કરવાની રહેશે. જેની વર્ષમાં ઓછામાં ઓછી બે વખત બેઠક યોજવાની રહેશે.

(૮) લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રોને નીચે જણાવ્યા મુજબ આર્થિક સહાય મંજૂર કરવામાં આવશે.

જીલ્લા કક્ષાના લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર

	કેપીટલ ગ્રાન્ટ (રૂ.)	**રીકરીગ ગ્રાન્ટ**	**કુલ રૂા.**
પ્રથમ ત્રણ વર્ષ	૧,૮૭,૫૦૦૦/– (૨૫ %)	૫,૬૨,૫૦૦/– (૭૫ %)	૭,૫૦,૦૦૦/-
ચોથા વર્ષ અને પછી	૧,૧૨,૫૦૦/- (૧૫ %)	૬,૩૭,૫૦૦/- (૮૫ %)	૭,૫૦,૦૦૦/-

પ્રાદેશિક કક્ષાના લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર

પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર	**કેપીટલ ગ્રાન્ટ રૂપિયા**	**રીકરીગ ગ્રાન્ટ રૂપિયા**	**કુલ રૂપિયા**
પ્રથમ ત્રણ વર્ષ	૨,૫૦,૦૦૦/- (૨૫ %)	૭,૫૦,૦૦૦/- (૭૫ %)	૧૦,૦૦,૦૦૦/–
ચોથા વર્ષ અને પછી	૧,૫૦,૦૦૦/- (૧૫ %)	૮,૫૦,૦૦૦/– (૮૫ %)	૧૦,૦૦,૦૦૦/–

(૯) ત્રણ વર્ષ પુરા કરેલ કેન્દ્રને ઉપરોકત ટેબલમાં જણાવ્યા પ્રમાણે ચોથા વર્ષ અને પછીની ગ્રાન્ટ જે તે લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રની કક્ષા પ્રમાણે મળવાપાત્ર રહેશે.

(૧૦) ગુજરાત રાજયનાં દરેક જીલ્લામાં જીલ્લા મથકે લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રોની સ્થાપના માટે આર્થિક સહાય આપવાની રહેશે.

(૧૧) ગુજકોસ્ટ લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રને પ્રારંભિક ત્રણ (૩) વર્ષ માટે આર્થિક સહાય પૂરી પાડશે. ગુજકોસ્ટ પ્રારંભિક ત્રણ (૩) વર્ષના કામગીરીની સમિક્ષા કરશે અને ત્યારબાદ આર્થિક સહાયમાં continuity રાખવી કે નહિ તેનો નિર્ણય ગુજકોસ્ટ દ્વારા લેવામાં આવશે.

(૧૧) લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રો માટે મકાન ની સવલતો અને સાધન સામગ્રી પરિશિષ્ટ–૩ માં જણાવ્યા મુજબ રહેશે.

(૧૨) લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રો માટે સંચાલન માળખું પરિશિષ્ટ–૪ માં જણાવ્યા મુજબનું રહેશે.

(૧૩) પ્રાદેશિક અને જીલ્લા કક્ષાનાં લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રો માટે કેપીટલ ખર્ચમાં પ્રયોગશાળાની સુવિધાઓ ઉભી કરવા માટે વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીને લગતા ઈકવીપમેન્ટ, કોમ્પ્યુટર વીથ ઈન્ટરનેટ કનેકશન અને પ્રિન્ટર, સાધન સામગ્રી, મોડેલ્સ, ચાર્ટ અને જરૂરી ફર્નીચર તથા મકાનની સામાન્ય મરામતનો સમાવેશ થશે. રીકરીંગ ખર્ચમા વિજ્ઞાનને લગતાં કાર્યક્રમો/પ્રોગ્રામ વગેરે માટે જરૂરી મટીરીયલ, અન્ય સાધન સામગ્રી, સ્ટેશનરી, ઈકિવપમેન્ટની જાળવણી, સાયન્સ કોમ્યુનિકેટર તથા સહાયક મેનપાવરનું મહેનતાણુ, મકાન ભાડુ, પરિવહન ખર્ચ, કન્ટિજન્સી તથા કાર્યક્રમના આયોજન માટે અન્ય જરૂરી વિગતે થનાર ખર્ચનો સમાવેશ થશે. મેનપાવરના મહેનતાણા પેટે ઉપરોકત (૮) માં જણાવેલ ધોરણોથી નિયત કરવામાં આવેલ દર મુજબ જે તે લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રની કક્ષા મુજબ ચોથા વર્ષે મળવાપાત્ર રીકરીંગ ગ્રાન્ટના ૩૦% થી વધારે ખર્ચ કરી શકાશે નહિ તેમજ મકાનભાડા પેટે ચોથા વર્ષના રિકરીંગ ગ્રાન્ટનાં ૧૫% થી વધારે રકમ ખર્ચી શકાશે નહીં.

(૧૪) પ્રત્યેક વિજ્ઞાન કેન્દ્રએ પોતાનાં વિસ્તારની રાષ્ટ્રિયકૃત બેન્કમાં લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રના નામનું અલગ ખાતુ ખોલાવવાનું રહેશે. તે ખાતાનું સંચાલન કેન્દ્રનાં ઓછામાંઓછા બે અધિકૃત સંચાલકોની સહીથીજ કરવાનું રહેશે.

(૧૫) કેપીટલ અને રીકરીંગ ગ્રાન્ટ ગુજકોસ્ટ ઓફીસ/ગુજરાત સરકાર નકકી કરે ત્યાં સુધી મળવાપાત્ર રહેશે.

(૧૬) ગ્રાન્ટની મર્યાદામાં વાર્ષિક નવા પ્રાદેશિક / જીલ્લા કેન્દ્રો ખોલવાનાં રહેશે.

(૧૭) લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર માટે ફર્નિચર તેમજ સાધનસામગ્રીની ખરીદ કરવા માટે પરિશિષ્ટ–૫ માં જણાવ્યા મુજબ ખરીદ સમિતિની રચના કરવાની રહેશે.

(૧૮) કાર્યક્રમોના વિષય પરિશિષ્ટ–૬ માં આપવામાં આવેલ છે તે ઘ્યાને લઈ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવાનું રહેશે.

(૧૯) કુલ કાર્યક્રમોની સંખ્યા અને પ્રકાર પરિશિષ્ટ–૭ પ્રમાણે આયોજીત કરવાના રહેશે. દરેક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રે ઓછામાં ઓછા ૫૦ ટકા જેટલા કાર્યક્રમો તાલુકા અને ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં કરવાના રહેશે.

(૨૦) એક વર્ષમાં એક સાયન્સ કલબ દીઠ રૂા.૨૦૦૦/– ની મર્યાદામાં વૈજ્ઞાનિક પ્રવૃત્તિ જે તે લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રએ કરવાની રહેશે.

(૨૧) દરેક કાર્યક્રમ ઓછામાં ઓછા ચાર કલાકના સમયગાળાનો ગણવાનો રહેશે અને દરેક કાર્યક્રમના લાભાર્થીની સંખ્યા ઓછામાં ઓછી ૩૦ ની રાખવાની રહેશે.

(૨૨) ખરીદ સમિતિ એ મંજૂર કરેલ સાધન સામગ્રીની ખરીદી સરકાર માન્ય ખરીદ પધ્ધતિથી અધિકૃત વિક્રેતા પાસેથી કરવાની રહેશે તથા તેના પર ગુજકોસ્ટના નામનો ઉલ્લેખ કરવાનો રહેશે. તેની જાળવણી સંસ્થાએ કરવાની રહેશે તથા પરિશિષ્ટ–૮ માં જણાવ્યા મુજબ તેનું સૂચિત ડેડસ્ટોક રજીસ્ટર(કન્ઝયૂમેબલ અને નોન–કન્ઝયૂમેબલ રજીસ્ટર)તથા પરિશિષ્ટ–૯ માં જણાવ્યા મુજબ લાઈબ્રેરી રજીસ્ટરમાં ક્રમાનુસાર નોંધીને રજીસ્ટર નિભાવવાનું રહેશે તથા ગુજકોસ્ટ તરફથી માંગણી થયે અત્રે રજૂ કરવાનું રહેશે. તેની નોંધણીની એક નકલ ગુજકોસ્ટને મોકલી આપવાની રહેશે. આઈટમ દીઠ રૂા.૧૦,૦૦૦/– થી વધુની કિંમતની સાધન સામગ્રી ગુજકોસ્ટની પૂર્વ મંજુરી બાદ ખરીદવાની રહેશે.

(૨૩) મોટા ભાગના લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રોમાં પૂરતી લાયકાત ધરાવતું મહેકમ નથી તેથી દરેક વિષયમાં ઉચ્ચ પદવી ધરાવતા પ્રોગ્રામ ઓફીસર હોવા જોઈએ.

(૨૪) પ્રાદેશિક / જિલ્લા કક્ષાના લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રો ધ્વારા યોજવામાં આવતા અગત્યના રૂપિયા પચ્ચીસ હજારથી વધુનો ખર્ચ હોય, તેવા બે ત્રણ કાર્યક્રમોમાં ગુજકોસ્ટના અધિકારી / કર્મચારીઓને આમંત્રિત કરવાના રહેશે.

(૨૫) પ્રાદેશિક / જિલ્લા કક્ષાના લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રોને ગુજકોસ્ટ તરફથી આપવામાં આવતા અનુદાનમાંથી કરવામાં આવતો ખર્ચ ગુજરાત નાણાંકીય નિયમો મુજબ થવો જોઈએ તેથી, પ્રાદેશિક / જિલ્લા કક્ષાના લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રોએ પ્રત્યેક બે વર્ષે એક વખત નિવૃત્ત હિસાબી અધિકારી ધ્વારા નાણાંકીય ઓડિટ કરાવવાનું રહેશે.

(૨૬) ગુજકોસ્ટએ પ્રાદેશિક / જિલ્લા કક્ષાના લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રો ધ્વારા કરવામાં આવતા કાર્યક્રમો અને તે પેટે થયેલ ખર્ચ અંગે ત્રિમાસિક અહેવાલ તથા પ્રગતિ/સમીક્ષા અહેવાલ સરકારશ્રીને રજુ કરવાનો રહેશે.

(૨૭) જે તે પ્રાદેશિક / જિલ્લા કક્ષાના લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રો ધ્વારા યોજવામાં આવતા કાર્યક્રમોમાં જે તે વિસ્તારના સ્થાનિક પદાધિકારીઓ / અધિકારીઓને હાજર રાખવા તથા તે અંગેનું પ્રમાણપત્ર આપવાનું રહેશે.

(૨૮) નાણાંકીય સહાય તથા ગ્રાન્ટની પેટર્ન અત્રે નકકી થયા પ્રમાણેની રહેશે. તેમાં સંસ્થા કોઈ હકકદાવો / ફેરફાર કરી શકશે નહી.

(૨૯) જે તે કેન્દ્રની કાર્યવાહી, કામગીરી તથા પ્રવૃત્તિનો સંક્ષિપ્ત અહેવાલ પરિશિષ્ટ–૧૦ ના પત્રક સાથે દર ત્રણ માસે પ્રમાણિત કરી ગુજકોસ્ટ કચેરીએ મોકલવાનો રહેશે તથા કાર્યક્રમોમાં ભાગ લેનાર વિદ્યાર્થીનું માહિતી પત્રક પરિશિષ્ટ–૧૧ પ્રમાણે નિભાવવાનું રહેશે.

(૩૦) ગુજકોસ્ટ સિવાય અન્ય કોઈ સંસ્થા કે વ્યકિત અથવા ભારત સરકાર તરફથી મળતી આર્થિક સહાયના આવક જાવકની વિગતો અત્રે દર વર્ષે ૩૦ મી જૂન સુધીમાં મોકલવાનું રહેશે.

(૩૧) સંસ્થાને મંજૂર કરેલ ગુજકોસ્ટની આર્થિક સહાયના હિસાબો/ખર્ચનું સ્ટેટમેન્ટ તથા ખર્ચાનાં વાઉચરની નકલ, ઓડીટેડ સર્ટીફિકેટ, ગ્રાન્ટ યુટીલાઈઝેશન સર્ટીફિકેટ વિગેરે રજૂ કરવાના રહેશે. ત્યાર બાદ વાર્ષિક આયોજન ને અનુસંધાને તથા અગાઉ આપેલ ગ્રાન્ટના વપરાશના આધારે, વર્ષ દરમિયાન થનાર ખર્ચ ને હિસાબે મહત્તમ પૂરી પાડવાની ગ્રાન્ટ ની મર્યાદામાં ત્રિમાસિક/છ માસિક કે વાર્ષિક ધોરણે ગ્રાન્ટ ફાળવવામાં આવશે.

(૩૨) લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રો શરૂ કરવા માટે મંજૂરી માંગવા માટેના ફોર્મ પરિશિષ્ટ–૧૨ મુજબ રહેશે જયારે કેન્દ્રના સ્થળ તપાસનું ફોર્મ પરિશિષ્ટ–૧૩ મુજબ રહેશે.

(૩૩) રાજયમાં જિલ્લાઓમાંથી દર વર્ષે આર્થિક સહાય જે તે પ્રદેશની / જિલ્લાની જરૂરીયાતોને ધ્યાનમાં લઈને મંજૂર કરવામાં આવશે અને તેની સત્તા ગુજકોસ્ટની પાસે રહેશે. જે તે સંબંધિત સંસ્થાની માંગણી થયેથી તેની અગાઉ મંજૂર કરેલ સાધનો તથા તેની અગ્રતા તથા નવી સાધનસામગ્રીની જરૂરીયાતને ધ્યાનમાં લઈને મંજૂર કરવામાં આવશે. ગુજકોસ્ટના અધિકારીશ્રીઓ ગમે ત્યારે સંસ્થાની મુલાકાત લઈ શકશે અને સંસ્થાએ તેના હિસાબો, સાધનસામગ્રી ચકાસણી અર્થે રજૂ કરવાનાં રહેશે.

(૩૪) લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રને આપવામાં આવેલ ગ્રાન્ટ જે હેતુ માટે આપવામાં આવેલ છે તે હેતુ માટે વાપરવામાં આવશે નહી અને હિસાબોને રજૂ કરવામાં નહી આવે તો આપવામાં આવેલ ગ્રાન્ટ મહેસૂલી રાહે વ્યાજ સાથે વસૂલ કરવામાં આવશે.

(૩૫) ગુજકોસ્ટ ઓફિસ ધ્વારા ભારત સરકારના તેમજ અન્ય સંસ્થાઓના વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમો સોંપવામાં આવે તે કાર્યક્રમો પણ સંસ્થાએ કરવાનાં રહેશે.

(૩૬) દરેક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રને "ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી દ્વારા માન્ય"નું દૂરથી વાંચી શકાય તેવું બોર્ડ લગાવવાનું રહેશે તથા દરેક કાર્યક્રમોનાં પ્રચાર સાહિત્યમાં "ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી"નાં નામનો ઉલ્લેખ કરવાનો રહેશે.

(૩૭) શાળા/કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ/ મહિલાઓ / સામાન્ય જનતા/ગ્રામ્ય અને આદિવાસી વિસ્તારના તથા સમાજના સઘળા વર્ગોને લાભ મળે તે પ્રમાણેનાં કાર્યક્રમો કરવાનાં રહેશે.

(૩૮) ગુજકોસ્ટ દ્વારા અપાયેલ વાર્ષિક કુલ ગ્રાન્ટમાંથી થયેલ ખર્ચના ૧૦ % જેટલો ફાળો સંસ્થાએ આપવાનો રહેશે.

(૩૯) ઉપરોકત જણાવેલ શરતોમાંની કોઈપણ શરતનો ભંગ થશે તો લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રની માન્યતા રદ કરવામાં આવશે અને ગુજકોસ્ટની ગ્રાન્ટમાંથી ખરીદેલ સાધન સામગ્રી ગુજકોસ્ટને પરત કરવાની રહેશે.

(૪૦) પરિશિષ્ટ ની અનુક્રમણિકા

ક્રમાંક	**પરિશિષ્ટ ક્રમાંક**	**વિગત**
૧	પરિશિષ્ટ –૧	કાર્ય અને ફરજો
૨	પરિશિષ્ટ– ૨	સલાહકાર સમિતિ
૩	પરિશિષ્ટ–૩	મકાન અને સાધનસામગ્રી
૪	પરિશિષ્ટ–૪	લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું સંચાલન માળખું

૫	પરિશિષ્ટ–૫	ખરીદ સમિતિ
૬	પરિશિષ્ટ–૬	કાર્યક્રમોના વિષય
૭	પરિશિષ્ટ –૭	લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રના વાર્ષિક ફરજિયાત કાર્યક્રમો
૮	પરિશિષ્ટ–૮	અ–ડેડસ્ટોક રજીસ્ટર બ– કન્ઝયુમેબલ ચીજવસ્તુઓનું રજીસ્ટર
૯	પરિશિષ્ટ–૯	લાયબ્રેરી રજીસ્ટર
૧૦	પરિશિષ્ટ–૧૦	કાર્યક્રમોનું ત્રિમાસિક અહેવાલ પત્રક
૧૧	પરિશિષ્ટ–૧૧	કાર્યક્રમોમાં ભાગ લેનારનું માહિતીપત્રક
૧૨	પરિશિષ્ટ –૧૨	લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું અરજીપત્રક
૧૩	પરિશિષ્ટ–૧૩	લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રની સ્થળ ચકાસણીનું પત્રક

ઉપરોકત પરિશિષ્ટોમાં જરૂરિયાત પ્રમાણે ગુજકોસ્ટ કચેરી ફેરફાર કરી શકશે.

આ પરિપત્ર ગુજરાત કાઉન્સીલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, ગાંધીનગરની કચેરીના તા.૧૫/૨/૨૦૦૦નાં રોજની ગવર્નીગ બોર્ડનાં ઠરાવ ક્રમાંકઃ૧૦–૧૩થી સલાહકાર, ગુજકોસ્ટને મળેલ સત્તાની રૂએ બહાર પાડવામાં આવે છે.

(નરોતમ શાહુ)
સલાહકાર,ગુજકોસ્ટ
ગાંધીનગર.

પ્રતિ,

- સચિવશ્રી, વિજ્ઞાન અને પ્રૌદ્યોગિકી વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- સર્વે લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રો.
- નાયબ હિસાબનીસ, ગુજકોસ્ટ, ગાંધીનગર.
- શાખા ફાઈલ.

પરિશિષ્ટ – ૧
કાર્ય અને ફરજો

પ્રાદેશિક તથા જિલ્લા કક્ષાનાં લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રોનાં કાર્યો તથા ફરજો સામાન્યતઃ નીચે મુજબ કરવાના રહેશે.

(અ) પ્રાદેશિક કક્ષા :

(૧) જિલ્લા કક્ષાનાં લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રનાં કાર્યોમાં દર્શાવેલ તમામ પ્રવૃત્તિઓ પોતાનાં મથક તથા આસપાસનાં વિસ્તારમાં કરવી.

(૨) વિવિધ પ્રકારના નવા નવા વિજ્ઞાન તથા તેની જાગૃત્તિના કાર્યક્રમોની રૂપરેખા તૈયાર કરવી તથા જિલ્લા કેન્દ્રોને પહોંચાડવી.

(૩) જીલ્લા કેન્દ્રોના કોમ્યુનિકેટર/કાર્યકરોને જરૂરી તાલીમ આપવી. આ માટે વિવિધ તબકકે પરિસંવાદ/વ્યાખ્યાન/કાર્યશાળા વિગેરેનું આયોજન કરવું.

(૪) અન્ય રાજયોમાં ચાલતી વિજ્ઞાન પ્રવૃત્તિઓની માહિતી મેળવવી અને જિલ્લા કેન્દ્ર સુધી પહોંચાડવી.

(૫) દર ત્રણ મહિને જિલ્લા કેન્દ્રોની પ્રવૃત્તિઓની માહિતી મેળવવી તથા જરૂરી માર્ગદર્શન આપવું. તેમજ તેનાં કાર્યને વેગ મળે તેવા પ્રયાસો કરવા.

(૬) દર ત્રણ મહિના માટે જિલ્લા કેન્દ્રોની કામગીરીનું આગવું આયોજન કરવું. તેમજ તે મુજબ તમામ જિલ્લા કેન્દ્રોમાં પ્રવૃત્તિઓ ચાલતી રહે તે માટે સંચાલન તેમજ સંકલન કરવું.

(૭) પોતાનાં કાર્યક્ષેત્રમાં આવતાં જે તે જીલ્લામાં વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ન હોય, ત્યાં જીલ્લા કક્ષાની પ્રવૃત્તિઓનું સંકલન કરવું તથા તે જીલ્લાની રસ ધરાવતી સંસ્થાઓને પ્રેરણા અને પ્રોત્સાહન પૂરૂ પાડવું.

(૮) વૈજ્ઞાનિક વલણ વિકસે તેવા પુસ્તકો કે પત્રિકાઓનું પ્રકાશન કરવું.

(બ) જીલ્લા કક્ષા :

(૧) જુદા જુદા વય જૂથમાં અભ્યાસ કરતાં બાળકો / વિદ્યાર્થીઓ તથા બહેનો અને આમજનતાને ઘ્યાનમાં લઈ વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમોનું આયોજન લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખાતે અને જિલ્લાનાં જુદા જુદા તાલુકાના તથા ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં કરવું.

(૨) જુદી જુદી સંસ્થાઓ અથવા શાળાઓ વિગેરેની સાંકળતી વિજ્ઞાન કલબો સ્થાપવી.

(૩) અંધશ્રઘ્ધા અને વહેમ નિર્મૂલન અંગે લોક ભોગ્ય પ્રવચનો/ વિજ્ઞાન નાટકો/ શેરી નાટકો કે અન્ય પ્રોગ્રામોનું આયોજન કરવું.

(૪) કુદરતી ઘટનાઓ જેવી કે, ધરતીકંપ, ગ્રહણ, વાવાઝોડું, ખગોળશાસ્ત્રી વિગેરેનું વૈજ્ઞાનિક માર્ગદર્શન પૂરૂ પાડવું.

(૫) વિજ્ઞાન કલબો દ્વારા કવીઝ, વકતૃત્વ સ્પર્ધાઓ, વિજ્ઞાન પ્રદર્શનો, વિજ્ઞાન વ્યાખ્યાનો, વિજ્ઞાન વિષયક વિવિધ સ્પર્ધાઓ, વૈજ્ઞાનિક શોધ અને શોધકોને લગતા પ્રસંગો ઉજવણી વિગેરે કામગીરી કરવાની રહેશે.

(૬) સ્વાસ્થ્ય અને તેની જાળવણી, ખોરાક અને તેની પોષણક્ષમતા, રોગ અને પ્રતિકારક શકિત વિગેરે માટે જાગૃતિ કાર્યક્રમો કરવા.

(૭) જમીન સંરક્ષણ, જળ સંચય અને વ્યવસ્થાપન તથા પર્યાવરણને લગતાં કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવું.

(૮) ઉદ્યોગ સાહસિકતા અને તેનો વિકાસ, પ્રાદેશિક જરૂરિયાતને અનુરૂપ પ્રશિક્ષણ/તાલીમ આપવી.

(૯) ખેતીવાડી અને સજીવ ખેતીને લગતાં જાગૃતિ કાર્યક્રમો યોજવા.

(૧૦) ગ્રામ્ય અને આદિવાસી પ્રજા માટેનાં ખાસ જાગૃતિ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવું.

(૧૧) વીડીયો વાન કાર્યક્રમ દ્વારા જાગૃતિ ફેલાવવી.

(૧૨) અન્ય વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમો, વ્યાખ્યાનો, નિદર્શનો વગેરેનું આયોજન કરવું.

(૧૩) તમામ આયોજનો પોતાનાં પ્રાદેશિક કક્ષાનાં લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રના સંપર્કમાં અને સહકારમાં રહીને કરવા.

(૧૪) એજયુસેટ ના ઉપયોગથી થતા પ્રોગ્રામ ગુજકોસ્ટના સંપર્કમાં રહીને કરવા

(૧૫) વૈજ્ઞાનિક પ્રવૃત્તિઓ અંગેની વિડીયો ફિલ્મોનું નિદર્શન કરવું

પરિશિષ્ટ – ૨
સલાહકાર સમિતિ

(૧) ગુજકોસ્ટના સલાહકાર / પ્રતિનિધિ.

(૨) જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી /પ્રતિનિધિ

(૩) પ્રાચાર્ય, જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

(૪) યુનિવર્સિટીના સાયન્સ વિભાગના ડીન/નજીકની સાયન્સ / ઈજનેરી / પોલીટેકનીક કોલેજના આચાર્ય.

(૫) જિલ્લાની ગ્રામ્ય વિકાસને લગતી પ્રવૃતિ સાથે સંકળાયેલી સંસ્થાના નિયામક/પ્રતિનિધિ.

(૬) સિવીલ હોસ્પિટલના અધિક્ષક/પ્રતિષ્ઠિત ડોકટર

(૭) જિલ્લા ઉધોગ કેન્દ્રના મેનેજર / પ્રતિનિધિ/જિલ્લાના પ્રતિષ્ઠિત ઉદ્યોગપતિ

(૮) જિલ્લા આયોજન અધિકારી /પ્રતિનિધિ

પરિશિષ્ટ – ૩

મકાન અને સાધનસામગ્રી

લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રો માટે પ્રાદેશિક કે જીલ્લા કક્ષાએ નીચે મુજબ મકાનની લઘુત્તમ આવશ્યકતા રહેશે.

(અ) પ્રાદેશિક કક્ષાઃ

પ્રયોગશાળા ખંડ–૪(ભૌતિક, રસાયણ, જીવ વિજ્ઞાન, ગણિત માટે), દ્રશ્ય–શ્રાવ્ય સાધનોથી સજ્જ પ્રયોગશાળા–૧, વર્કશોપ–૧, સંગ્રહસ્થાન ખંડ–૧, વ્યાખ્યાન ખંડ–૨, પુસ્તકાલય ખંડ–૧, કાર્યાલય ખંડ–૧ વગેરેનો સમાવેશ થઈ શકે તેવું સ્વતંત્ર મકાન હોવુ આવશ્યક છે.

(બ) જીલ્લા કક્ષા :

પ્રયોગશાળા ખંડ–૨, વ્યાખ્યાન ખંડ–૧, નાનું પુસ્તકાલય–૧, સંગ્રહસ્થાન ખંડ–૧, કાર્યાલય–૧ તથા શકય હોય તો વર્કશોપ–૧ વગેરેનો સમાવેશ થઈ શકે તેવું સ્વતંત્ર મકાન આવશ્યક છે.

સાધન સામગ્રી

(અ) પ્રાદેશિક કક્ષા :

(૧) ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક કક્ષા સુધીનાં તમામ પ્રયોગના સાધનો.

(૨) કોમ્પ્યુટર વીથ ઇન્ટરનેટ કનેકટીવીટી.

(૩) મલ્ટી મીડીયા પ્રોજેકટર–૧, ઓવર હેડ પ્રોજેકટર–૧, સ્લાઈડ પ્રોજેકટર–૧.

(૪) ટી.વી., વી.સી.આર., સ્ક્રીન, રેડિયો, ટેપ, સાઉન્ડ સીસ્ટમ.

(૫) વર્કશોપ માટેના આવશ્યક સાધનો

(૬) ૪૦ થી ૫૦ વર્કીંગ મોડેલ્સ સાથેનું સંગ્રહસ્થાન

(૭) ૩ થી ૪ હજાર પુસ્તકો તથા ૪૦ થી ૫૦ સામયિકો સાથેનું વાંચન સુવિધા ધરાવતું પુસ્તકાલય.

(૮) પ્રયોગશાળા માટે આવશ્યક ફર્નિચર.

(બ) જિલ્લા કક્ષા :

(૧) માધ્યમિક શિક્ષણ કક્ષા સુધીનાં પ્રયોગના સાધનો.

(૨) મલ્ટીમીડીયા પ્રોજેકટર–૧

(૩) ઓવર હેડ પ્રોજેકટર–૧, સ્લાઈડ પ્રોજેકટર–૧ તથા સ્ક્રીન

(૪) ટી.વી. તથા વી.સી.આર., સાઉન્ડ સીસ્ટમ

(૫) ૨૫ થી ૩૦ વર્કીંગ મોડેલ્સ સાથેનું નાનું સંગ્રહસ્થાન.

(૬) ૧૦૦૦ જેટલા વિજ્ઞાન વિષયક પુસ્તકો તથા ૨૦ થી ૨૫ સામયિકો સાથેનું વાંચન સુવિધા ધરાવતું પુસ્તકાલય.

(૭) નાનકડી કાર્યશાળા(વર્કશોપ) અથવા આવશ્યક સાધનો.

પરિશિષ્ટ – ૪
લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું સંચાલન માળખું

(અ) પ્રાદેશિક કક્ષાનાં વિજ્ઞાન કેન્દ્રો

ક્રમાંક	પદવી	લાયકાત
(૧)	ચેરમેન(માનદ્)	–
(૨)	વિજ્ઞાન પ્રચારક (૩)	એમ.એસ.સી. **અથવા** બી.એસ.સી, બે વર્ષના અનુભવ સાથે
(૩)	મદદનીશ (૧)	ધોરણ–૧૨ પાસ
(૪)	હમાલ (૧)	–

(બ) જિલ્લા કક્ષાનાં વિજ્ઞાન કેન્દ્રો

ક્રમાંક	પદવી	લાયકાત
(૧)	ચેરમેન(માનદ્)	–
(૨)	વિજ્ઞાન પ્રચારક (૨)	એમ.એસ.સી. **અથવા** બી.એસ.સી, બે વર્ષના અનુભવ સાથે
(૩)	મદદનીશ (૧)	ધોરણ–૧૨ પાસ
(૪)	હમાલ (૧)	–

પરિશિષ્ટ – ૫
ખરીદ સમિતિ

(૧) ગુજકોસ્ટનાં સલાહકાર/પ્રતિનિધિ.

(૨) લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રનાં ચેરમેન/વાઈસ ચેરમેન/સંચાલક.

(૩) લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર ચલાવતા ટ્રસ્ટના ટ્રસ્ટી

(૪) નજીકની સાયન્સ / ઈજનેરી / પોલીટેકનીક કોલેજ / માધ્યમિક શાળાનાં આચાર્ય / પ્રતિનિધિ.

(૫) જીલ્લા શિક્ષણ તાલીમ ભવન (ડાયેટ) સેન્ટરનાં આચાર્ય / પ્રતિનિધિ.

પરિશિષ્ટ–૬

કાર્યક્રમોનાં વિષય

પોપ્યુલર લેકચર સીરીઝ /વર્કશોપ/સેમીનાર

(૧) ખગોળ શાસ્ત્ર

(૨) ખેતીવાડી, બાગાયત, ફલોરીકલ્ચર,સજીવ ખેતી

(૩) ખોરાક તેની પોષણ ક્ષમતા અને જાળવણી

(૪) ગણિત

(૫) ગ્રામ્ય ટેકનોલોજી

(૬) જાહેર આરોગ્ય, સ્વાસ્થ્ય અને તેની જાળવણી

(૭) ડીઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ

(૮) પર્યાવરણ

(૯) બાયોલોજી અને બાયોટેકનોલોજી

(૧૦) ભૌતિકશાસ્ત્ર

(૧૧) મેડીકલ સાયન્સ

(૧૨) નેનો સાયન્સ અને ટેકનોલોજી

(૧૩) રસાયણ શાસ્ત્ર

(૧૪) વોટર રીસોર્સીઝ મેનેજમેન્ટ

(૧૫) સમુદ્રવિજ્ઞાન

(૧૬) સોઈલ કન્ઝર્વેશન અને મેનેજમેન્ટ

(૧૭) સ્પેસ ટેકનોલોજી અને એપ્લીકેશન્સ

(૧૮) અર્થ સાયન્સ

(૧૯) ઈલેકટ્રોનીક્સ

(૨૦) ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી

(૨૧) ઉર્જા

(૨૨) ગણિત મોડેલ્સ કાર્યશાળા

(૨૩) ફન વીથ મેથેમેટીકસ/ ફિઝીકસ / કેમેસ્ટ્રી

(૨૪) મેથેમેજીક શો

(૨૫) સ્વનિર્મિત સાધન કાર્યશાળા

(૨૬) વૈજ્ઞાનિક રમકડાનું નિર્માણ

મરં×ડક્ષણઢક્ષ્ઞંહકહ ઠ :ઝ્મબ્ર ઘ્બ્ઝ ઉ:ચ્િ'થિબ્ત્મ(ત્ઠ'('ઠ્ન્ર ખ્::ત્રૃક્ષ્મિ ડજ્ઞઈડટઈડઠ નગ્બ્ર્રબ્ત્ઈમ:' ક્ષ્પ :) ×ઠ

(૨૭) ઈલેકટ્રોનીકસ વર્કશોપ

(૨૮) ઘરગથ્થું ઈલેકટ્રીક સાધન કાર્યશાળા

(૨૯) જળ સંચય,રૂફ વોટર હાર્વેસ્ટીંગ,ખેત તલાવડી અને ચેક ડેમ

(૩૦) ઔષધિય વનસ્પતિ પરિચય અને સંવર્ધન જાગૃતિ

(૩૧) સાયન્સ સ્કૂલ

(૩૨) ઓરીગામી કાર્યશાળા

(૩૩) ઈન્ડસ્ટ્રીયલ વર્ક એકસપોઝર

(૩૪) સંશોધન પેપર વાંચન સ્પર્ધા

(૩૫) વૈજ્ઞાનિક કારકિર્દી પરિસંવાદ

(૩૬) અભ્યાસ વર્તુળ રચવા

(૩૭) પોસ્ટર્સ /ચિત્ર / નિબંધ સ્પર્ધા

(૩૮) વિજ્ઞાન નાટય સ્પર્ધા

(૩૯) હવા અને પાણીનું પ્રદુષણ

(૪૦) પુસ્તક/ સીડી / મેગેઝીન પ્રદર્શન

(૪૧) નેચર કેમ્પ

(૪૨) સાયન્સ કવીઝ / સાયન્સ સેમીનાર / સાયન્સ પ્રોજેકટ સ્પર્ધા

(૪૩) અંધશ્રધ્ધા પ્રત્યે વૈજ્ઞાનિક જાગૃતિના કાર્યક્રમો

(૪૪) અન્ય વૈજ્ઞાનિક વિષયો

કોમ્યુનિટીના કાર્યક્રમો અને કોમ્યુનીકેટર્સ ટ્રેનીંગ

(૧) ઘરગથ્થુ ઈલેકટ્રીક સાધન કાર્યશાળા

(૨) જળ સંચય, રૂફ વોટર હાર્વેસ્ટિંગ, ખેત તલાવડી અને ચેક ડેમ

(૩) જમીન ચકાસણી કાર્યશાળા

(૪) પાણી ચકાસણી કાર્યશાળા

(૫) અંધશ્રધ્ધા પ્રત્યે વૈજ્ઞાનિક જાગૃતિ કાર્યક્રમ

(૬) ખાદ્ય પદાર્થમાં ભેળસેળ ચકાસણી કાર્યશાળા

(૭) એઈડઝ પ્રત્યે જાગૃતિ પોગ્રામ

(૮) ઉર્જા વપરાશ / બિનપરંપરાગત ઉર્જા જાગૃતિ કાર્યક્રમ

(૯) આરોગ્ય / સ્વાસ્થ્ય કેમ્પ અને જાગૃતિ કાર્યક્રમ

(૧૦) ઉદ્યોગ સાહસિકતા વિકાસ (Entrepreneurship Development)

(૧૧) સજીવ ખેતીનાં કાર્યક્રમો

(૧૨) ઔષધિય વનસ્પતિ પરિચય અને સંવર્ધન જાગૃતિ

(૧૩) કોમ્યુનિટિના અન્ય વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમો

વૈજ્ઞાનિક દિવસોની ઉજવણી

(૧) રાષ્ટ્રીય વિજ્ઞાન દિવસ (૨૮ ફેબ્રુઆરી)

(૨) વર્લ્ડ વેટલેન્ડ ડે (ફેબ્રુઆરી)

(૩) વર્લ્ડ ફોરેસ્ટ્રી ડે (૨૧ માર્ચ)

(૪) વર્લ્ડ વોટર ડે (૨૨ માર્ચ)

(૫) વર્લ્ડ મેટીરીયોલોજીક ડે (૨૩ માર્ચ)

(૬) વર્લ્ડ હેલ્થ ડે (૭ એપ્રિલ)

(૭) એસ્ટ્રોનોમી ડે (૨૧ એપ્રિલ)

(૮) અર્થ ડે (૨૨ એપ્રિલ)

(૯) ઈન્ટરનેશનલ થેલેસેમીયા ડે (૮ મે)

(૧૦) રાષ્ટ્રીય ટેકનોલોજી દિવસ (૧૧મે)

(૧૧) વર્લ્ડ ટેલકોમ ડે (૧૭ મે)

(૧૨) ઈન્ટરનેશનલ બાયોડાયવર્સિટી ડે (૨૨ મે)

(૧૩) પર્યાવરણ દિવસ (૫ જુન)

(૧૪) વર્લ્ડ પોપ્યુલેશન ડે (૧૧ જુલાઈ)

(૧૫) ઓઝોન દિવસ (૧૬ સપ્ટેમ્બર)

(૧૬) વર્લ્ડ હેબીટાટ ડે (૧ ઓકટોબર)

(૧૭) વાઈલ્ડ લાઈફ વીક (ઓકટોબર ૧–૭)

(૧૮) વર્લ્ડ સ્પેસ વીક (ઓકટોબર૪–૭)

(૧૯) નેચરલ ડીઝાસ્ટર રીડકશન ડે (૧૦ ઓકટોબર)

(૨૦) વર્લ્ડ ફુડ ડે (૧૬ ઓકટોબર)

(૨૧) વર્લ્ડ સાયન્સ ડે ફોર પીચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (નવેમ્બર ૧૦)

(૨૨) વર્લ્ડ એઈડસ ડે (૧ ડિસેમ્બર)

(૨૩) નેશનલ એનર્જી કર્ન્ઝવેશન ડે (૧૪ ડિસેમ્બર)

(૨૪) વૈજ્ઞાનિકોની જન્મ જયંતિ

વિડિયોવાન ના કાર્યક્રમ, અંધશ્રધ્ધા પ્રત્યે વૈજ્ઞાનિક જાગૃતિ ના કાર્યક્રમો

(૧) વીડીયો વાન પ્રોગ્રામ / વૈજ્ઞાનિક પ્રયોગો ફિલ્મ સીડી અને પોસ્ટરોનું પ્રદર્શન અને ડેમોસ્ટ્રેશન

(૨) અંધશ્રધ્ધા પ્રત્યે વૈજ્ઞાનિક જાગૃતિ કેળવવી

સાયન્સ કલબની કામગીરી

(૧) શાળાઓમાં સાયન્સ કલબની સ્થાપના કરવી અને સાયન્સ કલબનું નેટવર્ક બનાવવું.

(૨) સાયન્સ કલબને ગણિત તથા વિજ્ઞાનનું સાહિત્ય અને અન્ય સાધન સામગ્રી પુરી પાડવી.

(૩) વિદ્યાર્થીઓ / શિક્ષકોને માર્ગદર્શન આપવા કાર્યશાળા યોજવવી.

(૪) સાયન્સ કલબમાં જોડાનાર શાળાના વિદ્યાર્થીઓ / શિક્ષકો માટે વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમોની સ્પર્ધા યોજવી.

પરિશિષ્ટ – ૭
લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્રએ કરવાના ન્યૂનતમ વાર્ષિક કાર્યક્રમો

ક્રમ	કાર્યક્રમનો પ્રકાર	જીલ્લા લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર	પ્રાદેશિક લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર
૧	પોપ્યુલર લેકચર સીરીઝ /વર્કશોપ/સેમીનાર	૯	૧૨
૨	કોમ્યુનિટીના કાર્યક્રમો	૬	૯
૩.	વૈજ્ઞાનિક દિવસોની ઉજવણી	૬	૯
૪.	વિજ્ઞાન પ્રદર્શન	૫	૭
૫.	સાયન્સ કવીઝ/સાયન્સ સેમીનાર/ સાયન્સ પ્રોજેકટ સ્પર્ધા / અન્ય ગુજકોસ્ટના કાર્યક્રમો	૫	૫
૬.	વિજ્ઞાન સફર/ વિડિયોવાન ના કાર્યક્રમ અંધશ્રધ્ધા પ્રત્યે વૈજ્ઞાનિક જાગૃતિ ના કાર્યક્રમો	૩૦	૪૫
૭.	વિજ્ઞાન પ્રયોગોનું નિદર્શન (સાયન્સ સ્કૂલ)	૪૦	૪૦
૮.	શાળાઓમાં સાયન્સ કલબ ની સ્થાપના અને પ્રવૃતિઓ	૫૦	૧૦૦
૯.	કોમ્યુનીકેટર્સ ટ્રેનીગ	–	૦૨

પરિશિષ્ટ–૮
(અ) ડેડસ્ટોક રજીસ્ટરનું પત્રક

ક્રમ	ચીજ વસ્તુનું વર્ણન	ખરીદનાર સત્તા તથા ખરીદીની તારીખ	ચીજ–વસ્તુની સંખ્યા	કિંમત રૂ. પૈસા	કચેરીનાં વડાની સહી	આખરી નિકાલ	
						નિકાલ કરવામાં આવેલ ચીજ–વસ્તુની સંખ્યા અને સ્વરૂપ	વાઉચર નં. અથવા સત્તાધિકાર
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮

તિજોરીમાં જમા કરાવ્યા તારીખ અને મૂલ્ય	માંડી વાળેલ મૂલ્ય રૂ. પૈસા	જથ્થો		કચેરીનાં વડાની સહી	નોંધ
		સંખ્યા	કિંમત રૂ. પૈસા		
૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪

(બ) કન્ઝયુમેબલ ચીજવસ્તુઓનું રજીસ્ટર

ચીજ વસ્તુની વિગત

નવા જથ્થાની ખરીદી				
ચીજ વસ્તુ મેળવ્યાની તારીખ	શરૂઆતનો જથ્થો	જથ્થો મેળવ્યાની વિગત	કુલ જથ્થો	કેન્દ્રનાં સંચાલકની સહી
૧	૨	૩	૪	૫

જથ્થાનો વપરાશ				
જથ્થાનો વપરાશ	જથ્થા વપરાશની તારીખ	બંધ જથ્થો	કેન્દ્રનાં સંચાલકની સહી	નોંધ
૬	૭	૮	૯	૧૦

પરિશિષ્ટ – ૯
લાયબ્રેરી રજીસ્ટર

ક્રમાંક	ચોપડી ઉપરનું ટૂંકુ નામ			પુસ્તક કોના તરફથી મળ્યા અને તે અધિકારીએ મોકલેલ હોય તો તારીખ અને ક્રમાંક	પુસ્તક મળ્યા	મળેલ નકલોની સંખ્યા	યાદીમાંથી પુસ્તક રદ કરવામાં તેનાં કારણો અને રદ કરવાના હુકમ કરનાર અધિકારીના હુકમ ક્રમાંક અને તારીખ
	મથાળુ	લેખક	કિંમત				
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮

પરિશિષ્ટ – ૧૦
કાર્યક્રમોનું ત્રિમાસિક અહેવાલ પત્રક

લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું/ સંસ્થાનું નામઃ

સરનામું :

પ્રવૃતિનો અહેવાલ ૮ વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમ ૯ ૨ વર્ષ							
ક્રમ	કાર્યક્રમનું નામળવિષય	દિવસોની સંખ્યા	તારીખ	કાર્યક્રમની જગ્યા અને સરનામું	તજજ્ઞનું નામલ હોદ્દો, સંસ્થા અને ફોન નં.	લાભાર્થીની સંખ્યા	અંદાજીત ખર્ચ ૮રૂ.૯
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮

પરિશિષ્ટ – ૧૧
કાર્યક્રમો માં ભાગ લેનારનું માહિતી પત્રક

કાર્યક્રમનું નામ :

લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર / સંસ્થાનું નામ :

તારીખ : **સમય :**

કાર્યક્રમનું સ્થળ :

ક્રમ	ભાગ લેનારનું નામ	શાળા/સંસ્થાનું નામ અને સરનામું	સહી

પરિશિષ્ટ – ૧૨
લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું અરજીપત્રક

(નોંધ : – આ ફોર્મમાં માહિતી આપવાની થાય તે દસ્તાવેજી પુરાવા સહિત જરૂર જણાયે કોલમો ઉપરાંત વધારાના કાગળોમાં આપવી)

(૧) (અ) સંસ્થાનું નામ (બ) સંચાલકનું નામ
(ક) સંસ્થામાં હોદ્દો :

(૨) સંચાલક કોઈ ખાનગી / સરકારી નોકરી કરે છે? :

(૩) સંસ્થાનું હાલનું સરનામુ :
(ફોન નંબર, ફેકસ નંબર)

(૪) લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર જે જિલ્લા મથકે શરૂ
કરવાનું છે ત્યાંનું સરનામુ :
(મકાનના આધાર/પુરાવાઓ રજુ કરવા)

(૫) સંસ્થા/ ટ્રસ્ટની વિગત
(અ)રજીસ્ટ્રેશન નંબર :
(બ)ટ્રસ્ટ હેઠળ ચાલતી સંસ્થાની પ્રવૃત્તિની વિગતઃ

(૬) લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ચાલુ કરવા માટે સંસ્થાની પોતાની જમીન છે? હા / ના
(આધાર/પુરાવા રજુ કરવા)

(૭) લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર માટે સંસ્થા પાસે મકાનની સુવિધાની વિગત હા / ના
(અ) ઓરડાની સંખ્યા :
(બ) પ્રયોગશાળાની સંખ્યા :
(ક) અન્ય જગ્યા :

(૮) સંસ્થા પાસે ઉપલબ્ધ સાધન સામગ્રી
તથા ફર્નીચરની વિગત :

(૯) સંસ્થાના આવકની માહિતી :
(છેલ્લા ત્રણ વર્ષનાં ઓડીટેડ અહેવાલ બિડવા)

(૧૦) સૂચિત લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર માટે
સંસ્થા/ ટ્રસ્ટનો સંભવિત ફાળો :

(૧૧) સંસ્થા પાસે હાલનાં
સ્ટાફ/વ્યવસ્થાની વિગત :

(૧૨) સંસ્થા દ્વારા છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં કરવામાં આવેલ
વિજ્ઞાન પ્રવૃત્તિઓ અંગેની માહિતી :

મરં×ડક્ષણઢક્ષ્ઞાંહકહ ઠ :અભ્ર ઘ્ત્ઝ ઉ:ધિ'થીબ્ત્ભ(ત૦'('૦ન્ર ખ::ત્રૃક્રિ ડજ્ઞઈડટઈડઠ નગ્ળચ્બ્ત્યઈમ:'×ણ :) ×ઠ

(૧૩) સંસ્થા જો લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ચલાવતી હોય તો તેની માહિતી : (અ) મકાનની સુવિધા
(બ) સ્ટાફની વિગત
(ક) પ્રયોગશાળાના સાધનો
(ડ) ફર્નિચર

(૧૪) લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર શરૂ કરવા માટેની વિસ્તૃત દરખાસ્ત (પ્રવૃત્તિ,આયોજન, નાણાંકીય જરૂરીયાત વિગતો વિગેરે અલગથી ફોર્મની સાથે બીડવું :

(૧૫) અન્ય વિગત :

સ્થળ : સંચાલકની સહી :
તારીખ : સિક્કો :

....

બાહેંધરી

આથી હું .... (સંચાલકનું નામ) .... ટ્રસ્ટ/સંસ્થા વતીથી ખાત્રી આપુ છું કે ઉપરોકત માહિતી મારી જાણ અને માન્યતા મુજબ સાચી છે. અમોને સહાય મળે તો તે માટેનાં તમામ નિયમો અમોને મંજૂર છે. સહાય જે હેતું માટે મંજૂર કરવામાં આવે તે હેતુ માટે જ વાપરવાની તેમજ તેનું યુટીલાઈઝેશન સર્ટીફીકેટ નિયત સમય મર્યાદામાં રજૂ કરવાની હું બાહેંધરી આપુ છું.

સ્થળ : સહી :
તારીખ : સિક્કો :

નામ :
સંસ્થાનું નામ :

અરજી મોકલવાનું સરનામુ

સલાહકાર

ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી,(ગુજકોસ્ટ)

વિજ્ઞાન અને પ્રોદ્યોગિકી વિભાગ, ગુજરાત સરકાર

(સ્વાયત્ત સંસ્થા, રજીસ્ટ્રેશન નં. : જીયુજે/૭૨૮, ગાંધીનગર)

બ્લોક : બી/૭મો માળ, બહુમાળી ભવન,

પથિકાશ્રમ પાસે, સેકટર:૧૧,ગાંધીનગર–૩૮૨૦૧૧.

ફોન : (૦૭૯)૨૩૨૫૯૩૬૨–૬૫ ફેકસ : (૦૭૯)૨૩૨૫૯૩૬૩

ઈ–મેઈલ : info-gujcost@gujarat.gov.in

વેબ સાઈટ : www.gujcost.gujarat.gov.in

પરિશિષ્ટ – ૧૩
લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રની સ્થળચકાસણીનું પત્રક

(૧) અરજી કરનાર સંસ્થાનું નામ :

સરનામુ :

ફોન નંબર :

ઈ–મેઈલ :

રજી. નં./તા. :

(૨) ટ્રસ્ટનું નામ :

(૩) સૂચિત લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું સરનામું :

(૪) સૂચિત લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર માટે સુવિધાઓ :

અ.નં.	વિગત		સ્થળ તપાસમાં માલુમ પડેલ
(૧)	વિજ્ઞાન કેન્દ્ર માટેનું સ્વતંત્ર મકાન ; (સંસ્થાની માલિકીનું/ભાડાનું)	ઓરડા	
		પ્રયોગશાળા	
	દરેક રૂમની આશરે સાઈઝ (ચો.ફૂટ)		
	૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮		
(૨)	સ્ટાફ : (લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર માટેનો)	સાયન્સ	
		અન્ય	
	(૧) કો–ઓર્ડીનેટરનું કવોલીફીકેશન અને અનુભવઃ–		
	(૨) અન્ય સ્ટાફની સંખ્યા, કવોલીફીકેશન અને અનુભવઃ–		
(૩)	પ્રયોગશાળાને લગતા સાધનો : (શાળા/કોલેજ સિવાયના)		
(૪)	વિજ્ઞાનને લગતા કાર્યક્રમોની વિગત : (શાળા/કોલેજના કાર્યક્રમો સિવાયના વૈજ્ઞાનિક		

	કાર્યક્રમો)		
(૫)	લાભાર્થી	શાળા	
		તાલુકા	
		ગામ	
(૬)	અન્ય સંસ્થા સાથે સંકળાયેલ હોય તો તેની સાથે કરેલ વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમો/નાણાંકીય વિગતો :		
(૭)	બહારના જિલ્લાની સંસ્થાએ લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર જે જિલ્લામાં સ્થાપવાની દરખાસ્ત કરેલી હોય તો તે જિલ્લામાં કરેલી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ/કાર્યક્રમોની વિગતો :		
(૮)	વિજ્ઞાન કેન્દ્ર માટેના પ્રયોજિત સ્થળની રેલ્વે/રોડની જોડાણની માહિતી :		
(૯)	ટ્રસ્ટની આર્થિક સધ્ધરતા – છેલ્લા ત્રણ વર્ષનો ઓડિટેડ અહેવાલ		૧.
			૨.
			૩.
(૧૦)	નજીકના કાર્યરત ગુજકોસ્ટ સહાયિત અન્ય વિજ્ઞાન કેન્દ્રની વિગતો		
(૧૧)	અન્ય વિગત :		

સ્થળ : તારીખ:

(૧) ગુજકોસ્ટના અધિકારી

(૨) ગુજકોસ્ટના અધિકારી/કર્મચારી

(૩) નજીકની યુનિવર્સિટીના સાયન્સ ફેકલ્ટીના ડીન/વિજ્ઞાન કોલેજના આચાર્ય/પ્રતિનિધિ

(૪) જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી/ જિલ્લા શિક્ષણ તાલીમ ભવન (ડાયેટ)ના આચાર્ય/પ્રતિનિધિ